

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 18

QUYỂN THỨ 441

HỘI THỨ HAI

Phẩm

CHĂNG HÒA HỢP

Thứ 45 - 2

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thọ tả, thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, diễn nói kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, nếu có người đến khen nói nhiều thứ thắng sự đạo người, khen nói các việc thắng diệu trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Tha hóa tự tại, khen nói các việc thắng diệu trời Phạm chúng cho đến trời Sắc cứu cánh, khen nói các việc thắng diệu trời Không vô biên xứ cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ, nhân mà bảo rằng: “Tuy hưởng các dục lạc ở cõi Dục, hưởng các khoái lạc tinh lự, vô lượng ở trong cõi Sắc, hưởng các diệu

lạc tịch tĩnh, đấng chí ở cõi Vô sắc, mà tất cả kia đều là pháp hữu vi, vô thường, khổ, không, phi ngã, bất tịnh, biến hoại, pháp hết, pháp rụng, pháp lìa, pháp diệt. Người với thân này sao chẳng tinh tiến lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề vào Bát-niết-bàn an vui rốt ráo? Dùng chi ở lâu sanh tử luân hồi, vô sự vì người chịu các cần khổ cầu tới Vô thượng Chánh đấng Bồ-đề!” Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này bởi bị thuyết kia, với việc đang thơ tả, thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu chẳng được rốt ráo. Phải biết đấy là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp một thân không buộc, chuyên tu sự nghiệp mình, chẳng lo sự nghiệp người. Kẻ năng học pháp ưa lãnh đồ chúng, thích doanh sự nghiệp người, chẳng lo sự nghiệp mình. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu. Phải biết đấy là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp một thân không buộc, chuyên tu sự nghiệp mình, chẳng lo sự nghiệp người. Kẻ năng trì pháp ưa lãnh đồ chúng, thích doanh sự nghiệp người, chẳng lo sự nghiệp mình. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy

trao nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp chẳng ưa ồn tạp. Kẻ năng học pháp ưa ở ồn tạp. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp chẳng ưa ồn tạp. Kẻ năng trì pháp ưa ở ồn tạp. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp muốn khiến kẻ học đối ta ra làm thầy đều theo giúp. Kẻ năng học pháp chẳng theo muốn kia. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp đối kẻ trì pháp ra làm các việc đều muốn theo giúp. Kẻ năng trì pháp chẳng theo muốn kia. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp vì danh lợi nên muốn vì người thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu, lại muốn khiến kia thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập. Kẻ năng học pháp biết sợ vì kia chẳng muốn tòng thọ. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp vì danh lợi nên muốn thỉnh kia thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu, lại muốn phương tiện thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập. Kẻ năng trì pháp biết sợ vì kia nên chẳng nhận thỉnh. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp muốn qua phương khác chỗ nguy thân mệnh. Kẻ năng học pháp sợ mất thân mệnh chẳng muốn đi theo. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp muốn qua phương khác chỗ nguy thân mệnh, kẻ năng trì pháp sợ mất thân mệnh chẳng muốn đi theo. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ

trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp muốn qua phương khác, cõi nước nhiều giặc cướp, tật dịch đói khát. Kẻ năng học pháp lo khó khăn kia chẳng chịu đi theo. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng học pháp muốn qua phương khác, cõi nước nhiều giặc cướp, tật dịch, đói khát. Kẻ năng trì pháp lo khó khăn kia chẳng chịu cùng đi. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp muốn qua phương khác, chỗ yên ổn giàu vui không tai nạn. Kẻ năng học pháp muốn đi theo kia. Kẻ năng trì pháp phương tiện thử rằng: “Người tuy vì lợi muốn theo ta đi, mà người đến kia đâu chắc toại lòng. Nên suy nghĩ kỹ, sau khỏi lo rầu ăn năn”. Kẻ năng học pháp nghe rồi nghĩ rằng: “Là kia chẳng muốn cho ta cùng đi, nếu cố đi theo chắc đâu nghe pháp”. Do nhân duyên đây chẳng đi theo được. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thọ thơ

trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp muốn tới phương khác, trải qua đường xá đồng nội hiểm trở, nhiều các nạn giặc và chiêm-đà-la, ác thú, thợ săn, rắn độc thấy khủng bố. Kẻ năng học pháp muốn theo kia đi. Kẻ năng trì pháp phương tiện thử rằng: “Người nay có chi vô sự theo ta muốn đi qua các chỗ hiểm nạn như thế, nên suy nghĩ kỹ, sau khỏi lo rầu ăn năn”. Kẻ năng học pháp nghe rồi nghĩ rằng: “Kia cố chẳng muốn cho ta đi theo, nếu cố đi theo đâu chắc nghe pháp”. Do nhân duyên đây chẳng đi theo được. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thợ thợ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ năng trì pháp có nhiều thí chủ hằng đem theo bên; kẻ năng học pháp đến thỉnh thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hoặc thỉnh thợ tả thợ trì, đọc tụng để như thuyết tu hành. Kia viện nhiều có ngăn không rảnh dạy trao. Kẻ năng học pháp khởi tâm ghét hờn, sau dù dạy trao chẳng thềm nghe thợ. Hai chẳng hòa hợp, chẳng được dạy trao, nghe thợ thợ trì, đọc tụng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma làm tượng Bí-sô đến chỗ Bồ-tát, phương tiện phá hoại khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu chẳng được thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ, vì người diễn nói.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bằng cách nào ác ma làm tượng Bí-sô đến chỗ Bồ-tát, phương tiện phá hoại khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu chẳng được thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ, vì người diễn nói?

Phật nói: Thiện Hiện! Có các ác ma làm tượng Bí-sô đến chỗ Bồ-tát, phương tiện phá hoại khiến kia chán chê Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng được thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ, vì người diễn nói. Là khởi lời này: Người đã tập tụng kinh điển vô tướng, chẳng chơn Bát-nhã Ba-la-mật-đa, ta đã tập tụng kinh điển hữu tướng, là chơn Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Khi khởi lời này có các Bồ-tát chưa được nhận ký, bèn đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà sanh nghi ngờ. Do nghi ngờ nên bèn đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà sanh chán chê. Do chán chê nên bèn chẳng thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ, vì người diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma làm tượng Bí-sô đến chỗ Bồ-tát bảo Bồ-tát rằng: Nếu các Bồ-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chỉ chứng thật tế, được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, trọn chẳng năng chứng quả Vô thượng Phật, vì sao đối đây luống uổng nhọc nhằn? Bồ-tát nghe rồi, bèn chẳng thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập suy nghĩ, vì người diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, có nhiều ác ma làm việc lưu nạn, ngăn ngại Bồ-tát sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Các Bồ-tát Ma-ha-tát cần giác sát kỹ mà xa lìa đi!

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Những gì gọi là ma sự lưu nạn, khiến các Bồ-tát giác sát xa lìa?

Phật nói: Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, có nhiều ma sự lưu nạn tương tự Bát-nhã, Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Bồ-tát với trong cần giác sát kỹ mà xa lìa đi.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, có nhiều ma sự lưu nạn tương tự nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán vô tán không, bốn tánh không, tự cộng tương không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Bồ-tát với trong cần giác sát kỹ mà xa lìa đi.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, có nhiều ma sự lưu nạn tương tự chơn như, pháp giới, pháp tánh, thật tế, bất tư nghì giới và vô lượng vô biên các Phật pháp khác. Bồ-tát với trong cần giác sát kỹ mà xa lìa đi.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, có đem kinh điển tương ưng Nhị thừa đến chỗ Bồ-tát nói lời như vậy: Đây là Đức Như Lai đã nói chơn thật rằng kẻ nào học pháp này mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Như vậy

cũng gọi ma sự lưu nạn, BỒ-tát với trong cần giác sát kỹ mà xa lìa đi.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma làm tượng Bí-sô đến chỗ BỒ-tát tuyên nói Nhi thừa sở học sở hành nội ngoại không thấy, hoặc bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, hoặc ba môn giải thoát thấy. Nói pháp này rồi bảo BỒ-tát rằng: Đại sĩ nên biết, vả nương pháp đây tinh siêng tu học lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác BỒ-đề, xa lìa tất cả sanh lão bệnh tử, dùng chi Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề. Bởi nhân duyên đây khiến BỒ-tát này chẳng được thọ tả thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, vì người diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma làm tượng Bí-sô uy nghi thông thả, hình mạo đoan nghiêm, đến chỗ BỒ-tát, BỒ-tát thấy đó rất sanh ưa mến. Bởi đây lui giảm nhất thiết tướng trí, chẳng được lóng nghe thọ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma làm hình tượng Phật, thân sắc chơn kim, thường quang một tâm, đủ ba mươi hai tướng đại trượng phu, tám

mười tùy hảo viên mãn trang nghiêm, đến chỗ Bồ-tát, Bồ-tát thấy đó rất sanh ưa mến. Bởi đây lui giảm nhất thiết tướng trí, chẳng được lóng nghe thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma hóa làm tượng Phật, Bí-sô đi quanh, tuyên nói pháp yếu, đến chỗ Bồ-tát. Bồ-tát thấy đó rất sanh ưa mến, bèn khởi nghĩ này: Ta nguyện ta đời sau sẽ thành Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Bí-sô đi quanh, tuyên nói pháp yếu, cùng nay được thấy bình đẳng bình đẳng. Bởi đây lui giảm nhất thiết tướng trí, chẳng được lóng nghe, thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là Bồ-tát ma sự.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma hóa làm tượng Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc trăm hoặc ngàn cho đến vô số, đủ vô ngại biện, tướng hảo trang nghiêm. Tự biến thân làm hình tượng Phật, hóa làm chúng Bồ-tát Ma-ha-tát tuyên nói pháp yếu, dạy tu Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Hiện tượng như thế đến chỗ Bồ-tát, Bồ-tát thấy đó rất sanh ưa mến. Bởi đây lui giảm nhất thiết tướng trí, chẳng được lóng nghe thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập,

suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết đây là BỒ-tát ma sự.

Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Trong pháp Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, sắc vô sở hữu bất khả đắc, thọ tướng hành thức cũng vô sở hữu bất khả đắc. Nhãn xứ vô sở hữu bất khả đắc, nhĩ tỷ thiết thân ý xứ cũng vô sở hữu bất khả đắc. Sắc xứ vô sở hữu bất khả đắc, thanh hương vị xúc pháp xứ cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Nhãn giới vô sở hữu bất khả đắc, nhĩ tỷ thiết thân ý giới cũng vô sở hữu bất khả đắc. Sắc giới vô sở hữu bất khả đắc, thanh hương vị xúc pháp giới cũng vô sở hữu bất khả đắc. Nhãn thức giới vô sở hữu bất khả đắc, nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới cũng vô sở hữu bất khả đắc. Nhãn xúc vô sở hữu bất khả đắc, nhĩ tỷ thiết thân ý xúc cũng vô sở hữu bất khả đắc. Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ vô sở hữu bất khả đắc, nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Địa giới vô sở hữu bất khả đắc, thủy hỏa phong không thức giới cũng vô sở hữu bất khả đắc. Vô minh vô sở hữu bất khả đắc; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não cũng vô sở hữu bất khả đắc. Cõi Dục vô sở hữu bất khả đắc; Cõi Sắc, Vô sắc cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Quá khứ vô sở hữu bất khả đắc; vị lai, hiện tại cũng vô sở hữu bất khả đắc. Pháp hữu lậu vô sở hữu bất khả đắc, pháp vô lậu cũng vô sở hữu bất khả đắc. Pháp hữu vi vô sở hữu bất khả đắc, pháp vô vi cũng vô sở hữu bất khả đắc. Pháp thế gian vô sở hữu bất khả đắc, pháp xuất thế gian cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Bồ thí Ba-la-mật-đa vô sở hữu bất khả đắc; Tịnh giới, An nhân, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Nội không vô sở hữu bất khả đắc; ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán vô tán không, bốn tánh không, tự cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Chơn như vô sở hữu bất khả đắc; pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Khổ thánh đế vô sở hữu bất khả đắc, tập diệt đạo thánh đế cũng vô sở hữu bất khả đắc. Bốn tĩnh lự vô sở hữu bất khả đắc; bốn vô lượng, bốn vô sắc

định cũng vô sở hữu bất khả đắc. Tám giải thoát vô sở hữu bất khả đắc; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Bốn niệm trụ vô sở hữu bất khả đắc; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng vô sở hữu bất khả đắc. Không giải thoát môn vô sở hữu bất khả đắc; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Tịnh quán địa vô sở hữu bất khả đắc; Chủng tánh địa, Đệ bát địa, Cụ kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như Lai địa cũng vô sở hữu bất khả đắc. Cực hỷ địa vô sở hữu bất khả đắc. Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viên hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Năm nhãn vô sở hữu bất khả đắc, sáu thần thông cũng vô sở hữu bất khả đắc. Như Lai mười lực vô sở hữu bất khả đắc; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng vô sở hữu bất khả đắc. Ba mươi hai tướng đại trượng phu vô sở hữu bất khả đắc, tám mươi tùy hảo cũng vô sở hữu bất khả đắc. Pháp vô vong thất vô sở hữu bất khả đắc, tánh hằng trụ xả cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Nhất thiết trí vô sở hữu bất khả đắc; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng vô sở hữu bất khả đắc. Thành thực hữu tình vô sở hữu bất khả đắc, nghiêm tịnh cõi Phật cũng vô sở hữu bất khả đắc. Bồ-tát đại nguyện vô sở hữu bất khả đắc, Bồ-tát thần thông cũng vô sở hữu bất khả đắc. Tất cả đà-la-ni môn vô sở hữu bất khả đắc, tất cả tam-ma-địa môn cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Quả Dự lưu vô sở hữu bất khả đắc; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề cũng vô sở hữu bất khả đắc. Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát vô sở hữu bất khả đắc, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng vô sở hữu bất khả đắc.

Thiện Hiện! Nếu ở chỗ này sắc vô sở hữu bất khả đắc, thọ tướng hành thức cũng vô sở hữu bất khả đắc. Như vậy cho đến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát vô sở hữu bất khả đắc, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng vô sở hữu bất khả đắc. Thời ở nơi đây tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát Độc giác, Thanh văn, các loại dị sanh cũng vô sở hữu bất khả đắc. Vì cố sao? Thiện Hiện! Vì tất cả pháp tự tánh không vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa

thăm sâu như thế, có nhiều lưu nạn khởi việc trái
hại khiến kẻ phước mỏng việc chẳng thành tựu.
Như châu Thiệm bộ có nhiều ngọc báu là phệ lưu
ly, loa bồi, ngọc bích, san hô, thạch tàng, mạc-ni,
chơn châu, đế thanh, đại thanh, kim cương, hổ
phách, vàng, bạc, các ngọc, có nhiều giặc cướp trái
hại lưu nạn, các người phước mỏng cầu chẳng năng
được. Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu bửu châu vô
giá cũng lại như thế. Các thiện nam tử thiện nữ
nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu
tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa
thăm sâu như thế có kẻ phước mỏng nhiều các ngăn
ngại, có các ác ma vì làm lưu nạn.

Cụ thọ Thiện Hiện liền thưa Phật rằng: Bạch
Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Thật
như Thánh dạy, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu,
như châu Thiệm bộ ngọc phệ lưu ly thấy các thứ
trần bửu có nhiều lưu nạn, các người phước mỏng
dù lập phương tiện mà chẳng năng được. Các thiện
nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ
trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã
Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, có kẻ phước mỏng
nhiều các lưu nạn dù có ưa muốn mà chẳng năng
thành. Sở dĩ vì sao? Có kẻ ngu si bị ma sai sử. Các
thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ
tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh

Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế, vì bị lưu nạn.

Bạch Thế Tôn! Kẻ ngu si kia giác huệ yếu mờ, chẳng năng nghĩ bàn Phật pháp rộng lớn, tự đối kinh điển **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu chẳng năng thơ tả, thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, vì người diễn nói. Lại muốn ngăn nhiều thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu.

Phật nói: **Thiện Hiện!** Như vậy, như vậy. Như người đã nói, có người ngu si bị ma sai sử. Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ **Bồ-tát** thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu như thế vì làm lưu nạn.

Thiện Hiện! Kẻ ngu si kia giác huệ yếu mờ, chẳng năng nghĩ bàn Phật pháp rộng lớn, vì chưa trồng căn lành, chưa ở chỗ Phật phát thệ nguyện rộng, bị bọn ác tri thức nhiếp thọ, phước đức mỏng nên tự đối kinh điển **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu chẳng năng thơ tả, thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, vì người diễn nói. Các thiện nam tử thiện nữ nhân mới học **Đại** thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu như thế, vì làm lưu nạn.

Thiện Hiện! Ở đời đương lai có các thiện nam tử thiện nữ nhân giác huệ yếu mờ, căn lành mỏng ít, bị bọn ác tri thức nhiếp thọ, dối công đức rộng lớn các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chẳng năng tin muốn, tự dối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu chẳng năng thơ tả, thọ trì đọc tụng, tu tập suy nghĩ, vì người diễn nói. Lại muốn ngăn các thiện nam tử, thiện nữ nhân khác thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phải biết người này bị vô lượng tội.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, nhiều các ma sự, vì làm lưu nạn, khiến việc thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ, vì người diễn nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu chẳng thành tựu. Chẳng năng viên mãn Bát-nhã, Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Chẳng năng viên mãn nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán vô tán không, bốn tánh không, tự cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Chẳng năng viên mãn chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Chẳng năng viên mãn khổ tập diệt đạo thánh đế.

Chẳng năng viên mãn bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng năng viên mãn tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chẳng năng viên mãn bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng năng viên mãn không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn.

Chẳng năng viên mãn Bồ-tát thập địa. Chẳng năng viên mãn năm nhãn, sáu thần thông. Chẳng năng viên mãn Như Lai mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng.

Chẳng năng viên mãn ba mươi hai tướng đại sĩ, tám mươi tùy hảo. Chẳng năng viên mãn pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Chẳng năng viên mãn thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật. Chẳng năng viên mãn tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn.

Chẳng năng viên mãn tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Chẳng năng viên mãn nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Chẳng năng viên mãn các công đức đây đều bởi ác ma vì làm lưu nạn.

Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, khi thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, nếu không ác ma vì làm lưu nạn là năng viên mãn Bát-nhã, Tĩnh lục, Tĩnh tiến, An nhân, Tĩnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Cho đến viên mãn nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Phải biết đều là thần lực Như Lai gia hộ các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa như thế, khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói đều không chướng ngại. Cũng khiến viên mãn Bát-nhã, Tĩnh lục, Tĩnh tiến, An nhân, Tĩnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Cho đến viên mãn nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Hiện tại mười phương vô lượng, vô số, vô biên thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác yên ổn trụ trì đang thuyết Chánh pháp cũng đem thần lực gia hộ các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa như thế, khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói đều không chướng ngại. Cũng khiến viên mãn Bát-nhã, Tĩnh

**lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-
đa. Cho đến viên mãn nhất thiết trí, đạo tướng trí,
nhất thiết tướng trí.**

**Lại nữa, Thiện Hiện! Hiện tại mười phương
Cãng-già sa thấy các Phật thế giới, tất cả chúng Bồ-
tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển cũng đem thần
lực gia hộ các thiện nam tử, thiện nữ nhân trụ Bồ-
tát thừa như thế, khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa
thắm sâu như thể thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy
nghĩ diễn nói đều không chướng ngại. Cũng khiến
viên mãn Bát-nhã, Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn,
Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Cho đến viên mãn
nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.**

HỘI THỨ HAI

Phẩm

PHẬT MẪU

Thứ 46 - 1

Lại nữa, Thiện Hiện! Như có người nữ để nuôi các con, hoặc năm, hoặc mười, hai mươi, ba mươi, bốn mươi, năm mươi, hoặc trăm, hoặc ngàn. Bà mẹ phải bệnh, các con mỗi riêng siêng cầu thuốc chữa, đều khởi nghĩ này: Làm sao mẹ ta phải được lành bệnh, sống lâu an vui, thân không các khổ, tâm lìa sầu lo. Bấy giờ các con đua lập phương tiện cầu đồ an vui, che hộ thân mẹ, chớ cho muỗi, ruồi, rắn, bò cạp, gió nóng, đói khát thủy xúc phạm xâm hại. Lại đem các thứ đồ vui thượng diệu cúng dường cung kính mà nói lên rằng: Mẹ ta từ bi, để nuôi chúng ta, dạy chỉ các thứ sự nghiệp thế gian, chúng ta đâu được chẳng đền ơn mẹ.

Thiện Hiện! Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cũng lại như vậy. Thường đem Phật nhãn xem xét hộ niệm Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu.

Vì có sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu năng sanh tất cả Phật pháp chúng ta, năng cho nhất thiết tướng trí chúng ta, năng chỉ thật tướng các pháp thế gian. Mười phương thế giới vô

lượng, vô số, vô biên Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác yên ổn trụ trì hiện đang thuyết pháp, cũng đem Phật nhãn thường xem xét hộ niệm Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu.

Vì có sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu năng sanh sở hữu Phật pháp mười phương vô lượng, vô số, vô biên thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Lại năng cho kia nhất thiết tướng trí, năng chỉ thật tướng các pháp thế gian. Do nhân duyên đây chư Phật chúng ta thường đem Phật nhãn xem xét hộ niệm Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, vì đền ơn kia chẳng nên chút bỏ.

Vì có sao? Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sở hữu Tĩnh lự Ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu nội không cho đến vô tánh tự tánh không đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu chơn như cho đến bất tư nghì giới đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu khổ tập diệt đạo thánh đế đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu tám giải thoát, tám

thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu năm nhãn, sáu thần thông đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu ba mươi hai tướng đại sĩ, tám mươi tùy hảo sắc thân màu nhiệm đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa

thăm sâu như thế mà được sanh vậy. Sở hữu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế mà được sanh vậy.

Sở hữu Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Thế Tôn đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế mà được sanh vậy.

Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nay đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sẽ đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế. Do nhân duyên đây Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đối các Như Lai có ơn đức lớn. Vậy nên chư Phật thường đem Phật nhãn xem xét hộ niệm Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu.

Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, nếu năng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thường đem Phật nhãn xem xét hộ niệm khiến thân tâm kia hằng được an vui, sở tu thiện nghiệp đều không lưu nạn.

Thiện Hiện! Các thiện nam tử thiện nữ nhân trụ Bồ-tát thừa, nếu năng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa

thăm sâu đây thơ tả thọ trì, đọc tụng tu tập, suy nghĩ diễn nói, mười phương thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chung hộ niệm khiến đôi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hẳn chẳng quay lui.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Như Phật đã nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu năng sanh tất cả Phật pháp Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, năng cho nhất thiết tướng trí Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, năng chỉ thật tướng các pháp thế gian.

Bạch Thế Tôn! Sao là Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế năng sanh tất cả Phật pháp Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, năng cho nhất thiết tướng trí Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, năng chỉ thật tướng các pháp thế gian? Sao là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sanh từ Bát nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu? Sao là chư Phật thuyết tướng thế gian?

Phật nói: Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu năng sanh Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sở hữu mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí.

Thiện Hiện! Như vậy thấy vô lượng vô biên công đức Như Lai đều từ Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như thế mà được sanh trưởng. Bởi được

các công đức chư Phật như thế nên gọi là Phật. Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu năng sanh, năng cho Phật pháp nhất thiết tướng trí như thế cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, vậy nên Ta nói: Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu năng sanh tất cả Phật pháp Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, năng cho nhất thiết tướng trí Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, cũng nói Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác từ kia mà sanh.

Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu năng chỉ thật tướng các pháp thế gian ấy là năng chỉ thật tướng thế gian năm uẩn. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cũng nói thật tướng thế gian năm uẩn.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu nói chỉ thật tướng thế gian năm uẩn?

Phật nói: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đều chẳng nói chỉ năm uẩn có thành có hoại, có sanh có diệt, có nối có dứt, có nhiễm có tịnh, có thêm có bớt, có vào có ra. Đều chẳng nói chỉ năm uẩn có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện, có bất thiện, có vô ký, có buộc cõi Dục, có buộc cõi Sắc, có buộc cõi Vô sắc.

Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Chẳng phải pháp không, vô tướng, vô nguyên có thành có hoại, có sanh có diệt, có nối có dứt, có nhiệm có tịnh, có thêm có bớt, có vào có ra, có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện, có bất thiện, có vô ký, có buộc cõi Dục, có buộc cõi Sắc, có buộc cõi Vô sắc.

Thiện Hiện! Chẳng pháp không sanh không diệt, không tạo, không tác, không tánh có thành có hoại, có sanh có diệt, có nối có dứt, có nhiệm có tịnh, có thêm có bớt, có vào có ra, có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện có bất thiện, có vô ký, có buộc cõi Dục, có buộc cõi Sắc, có buộc cõi Vô sắc.

Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như vậy nói chỉ thật tướng năm uẩn, tướng năm uẩn đây tức là thế gian. Vậy nên thế gian cũng không thành không hoại, không sanh không diệt, không nối không dứt, không nhiệm không tịnh, không thêm không bớt, không vào không ra, không quá khứ, không vị lai, không hiện tại, không thiện, không bất thiện, không vô ký, không buộc cõi Dục, không buộc cõi Sắc, không buộc cõi Vô sắc và không các tướng.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều y Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, khắp năng chứng biết vô lượng, vô số, vô biên tâm hành sai khác của hữu tình.

Nhưng trong nghĩa thẳm sâu Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây không hữu tình, cũng không thi thiết hữu tình khá được.

Không sắc, cũng không thi thiết sắc khá được. Không thọ tướng hành thức, cũng không thi thiết thọ tướng hành thức khá được.

Không nhãn xứ, cũng không thi thiết nhãn xứ khá được. Không nhĩ tỷ thiết thân ý xứ, cũng không thi thiết nhĩ tỷ thiết thân ý xứ khá được.

Không sắc xứ, cũng không thi thiết sắc xứ khá được. Không thanh hương vị xúc pháp xứ, cũng không thi thiết thanh hương vị xúc pháp xứ khá được.

Không nhãn giới, cũng không thi thiết nhãn giới khá được. Không nhĩ tỷ thiết thân ý giới, cũng không thi thiết nhĩ tỷ thiết thân ý giới khá được.

Không sắc giới, cũng không thi thiết sắc giới khá được. Không thanh hương vị xúc pháp giới, cũng không thi thiết thanh hương vị xúc pháp giới khá được.

Không nhãn thức giới, cũng không thi thiết nhãn thức giới khá được. Không nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới, cũng không thi thiết nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới khá được.

Không nhãn xúc, cũng không thi thiết nhãn xúc khá được. Không nhĩ tỷ thiết thân ý xúc, cũng không thi thiết nhĩ tỷ thiết thân ý xúc khá được.

Không nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng không thi thiết nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ khá được. Không nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng không thi thiết nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ khá được.

Không địa giới, cũng không thi thiết địa giới khá được. Không thủy hỏa phong không thức giới, cũng không thi thiết thủy hỏa phong không thức giới khá được.

Không vô minh, cũng không thi thiết vô minh khá được. Cho đến không lão tử, cũng không thi thiết lão tử khá được.

Không Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng không thi thiết Bồ thí Ba-la-mật-đa khá được. Cho đến không Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng không thi thiết Bát-nhã Ba-la-mật-đa khá được.

Không nội không, cũng không thi thiết nội không khá được. Cho đến không vô tánh tự tánh không, cũng không thi thiết vô tánh tự tánh không khá được.

Không bốn niệm trụ, cũng không thi thiết bốn niệm trụ khá được. Cho đến không tám thánh đạo chi cũng không thi thiết tám thánh đạo chi khá được.

Như vậy cho đến không Như Lai mười lực, cũng không thi thiết Như Lai mười lực khá được. Cho đến không mười tám pháp Phật bất cộng, cũng không thi thiết mười tám pháp Phật bất cộng khá được.

Không nhất thiết trí, cũng không thi thiết nhất thiết trí khá được. Không đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, cũng không thi thiết đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí khá được.

Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu như vậy nói chỉ thật tướng thế gian.

---o0o---